

5. Larson U. Charles Persuasiunea, Polirom, 2003
6. Prutianu ștefan. Comunicare și negociere în afaceri. Polirom, Iași 1998
7. Rybacki C. Karyn., Rybacki J. Donald O introducere în arta argumentării. Iași, Polirom, 2004

UNELE ASPECTE ALE ETICII DE COMPORTAMENT ÎN FAMILIE

Maria Ciocanu-Cotorobai,
dr. conf., USEM

Familia în calitate de entitate socială reprezintă o instituție cu funcții multiple. Cele mai principale dintre acestea sunt: de procreare, educativă, economică, organizatorică, de socializare, de consolidare a neamului, recreativă etc.

Vitalitatea familiei, în timp, se sprijină pe următorii piloni:

- dragostea, duișia, comportamentul afectuos al membrilor familiei: între soț și soție, între soți și părinții lor, între părinți și copii, între copii și părinți, între copii și buneii (străbunei);
- încrederea între soți, între frați și surori;
- încrederea în copii și posibilitățile lor;
- siguranța că orice s-ar întâmpla – te poți întoarce în familie;
- ajutorul reciproc în caz de necesitate;
- sinceritatea – deschiderea pentru cei apropiați;
- înțelegerea – aspect psiho-etic necesar atât pentru soț, soție și părinții lor, cât și pentru copii și buneii (străbunei);
- acomodarea la necesitățile rezonabile a membrilor familiei etc.

În cadrul familiei o importanță deosebită au rolurile asumate de fiecare membru al acesteia. Este la fel de important ca ele să fie realizate cu plăcere atât de soț și soție, cât și de copii. Rolurile este necesar să fie repartizate corect, luându-se în considerație posibilitățile și capacitățile fiecăruia. Totodată, ele nu trebuie să fie “bătute în cuie” (astfel, deși de obicei, mâncarea este pregătită de soție, în cazul când ea este ocupată, acest rol și-l poate asuma soțul ori alt membru adult al familiei).

Chintesența familiei durabile și consolidate este nu doar dragostea, ci și buna înțelegere, care se edifică inclusiv prin faptul că partenerul de viață nu tinde să-l reeduce pe celălalt, să anihileze deja ceea ce este format în comportamentul lui (ei). Este importantă respectarea spațiului individual al fiecăruia. Totodată,

pentru a evita neînțelegerile, este necesar a se analiza, de exemplu, de ce într-un caz sau altul soțului, soției ori copilului nu i s-a oferit dreptatea pe care o aștepta.

În relația cu copiii unii părinți ar trebui să ia în considerație că ei nu au reușit să le dea cei ”șapte ani de acasă”, fiind ocupați la serviciu. În prezent, mulți dintre părinți sunt plecați din țară, ”educația” copiilor ”realizându-se” cu intermitențe, prin Skype. Sfaturile părinților copii deseori le testează în interacțiune cu semenii săi. Aceste sfaturi adesea sunt inaplicabile, deoarece în realitate copiii se confruntă cu un alt fel de comportament decât cel atent, delicat, tacticos și afectuos. Toate devierile de la aspectul etic relațional atât în familie, cât și în exterior este necesar să fie discutate, atrăgându-se atenție la impactul unui comportament agresiv, brutal, fără scrupule, orgolios, dominant, indiferent față de nevoile altora.

Unii părinți întrec măsura venind cu sfaturi educative când copiii deja sunt de sine stătători și au păreri proprii despre mersul lucrurilor în viață. Aceste momente pot produce disconfort și pot îndepărta copiii de părinți.

Uneori, comportamentul binevoitor al membrilor familiei este compromis de disonanța intereselor acestora. Disonanța respectivă apare în contextul lipsei ascultării reciproce, înțelegerii priorităților și impactului care poate fi produs de aceste interese. Comunicarea tacticoasă poate feri părinții de îndepărtarea de copii și copiii de îndepărtarea de părinți. Armonia familială poate fi menținută prin respectarea alegerii celuilalt. În cazul unor interese divergente, trebuie identificate soluții amiabile, prin prioritizarea altor interese, capabile să fortifice viața în comun, indicându-le și argumentându-le.

Cuvintele și expresiile ”magice” atunci când greșim atât din partea soților, părinților, cât și din partea copiilor sunt: ”iartă-mă”, ”scuză-mă, te rog”, ”am greșit”, ”într-adevăr, propunerea mea nu este cea mai bună” etc. Recunoașterea greșelii cimentează relațiile de familie, fiind ”cheița de aur” ce deschide inimile și ”pun balsam” pe ele.

Etica în comportamentul familial este încălcată atunci când:

- soții nu sunt fideli unui altuia, ori sunt geloși;
- interacțiunea nu se bazează pe reciprocitate;
- rolurile în familie sunt repartizate incorect între membrii familiei;
- atitudinea soției/soțului nu este respectuoasă față de părinții lor, față de bunele și alte rude apropiate;
- nu coincid pozițiile părinților/bunelor în educația copiilor;
- spațiul individual și preferințele culturale nu sunt respectate;
- interesele membrilor familiei se deosebesc radical și nu se discută despre motivele apariției acestora;
- unul dintre membrii familiei se străduie să-i manipuleze pe ceilalți;
- unii membri ai familiei trișează;
- alte motive care pot produce neînțelegeri sau chiar conflicte.

Toate motivele trebuie discutate în cadrul unei comunicări binevoitoare.

În concluzie, menționăm că existența în familie a unei balanțe a îndatoririlor și responsabilităților, respectarea reciprocă a membrilor familiei, comportamentul binevoitor, afectuos, ferește membrii săi de discuții inutile și de disconfort psihologic.

Comportamentul etic formează imaginea de sine în calitate de persoană amabilă, indulgentă, afectuoasă, binevoitoare, calități importante atât în familie, cât și în spațiul extrafamilial, în relațiile cu prietenii și în cele de serviciu.

Bibliografie selectivă:

1. Bejan-Volc Iulia, Relațiile gender rural: un imperativ al timpului. Chișinău, 2004, p.90-144.
2. Mariana Copacinschi, Valentina Olaru, Relații Armonioase în Familie. Suport informațional, Chișinău, 2016.
3. Științele socio-umanistice și progresul tehnico-științific /Conf. Șt. Interuniversitară. Chișinău, 2016.
4. Scott V., Dubb G., Runnels P., Secretul unei familii armonioase, București, 1993.
5. <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/familia-la-romani-acum-un-secol..>
6. <https://etika-estetika-moral.jimdo.com/> (Этика семейных отношений)
7. <http://lex.justice.md/md/286119/> (Codul familiei, cap.4, 10)

FAMILIA ÎN STRUCTURA INFORMAȚIONALĂ A PRESEI SCRISE

Maria Ciocanu-Cotorobai,
dr. conf., USEM

Familia reprezintă o entitate socială de valoare. Luând în considerație acest fapt, am consultat Anuarul statistic al Republicii Moldova (1) ca să determinăm numărul de familii și structura lor. Cu părere de rău, însă, astfel de date în această sursă publică n-am putut depista. În Anuare putem găsi doar numărul căsătoriilor înregistrate anual, precum și numărul de divorțuri.

Lipsa datelor privind numărul de familii și structurarea lor împiedică să cunoaștem real câte familii sunt complete, incomplete (în dependență de vârstă), monoparentale, structurarea lor în dependență de numărul de copii. Nu putem